

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Težak porod Katoliške akcije

Včeraj se je pričelo v Ljubljani na inicijativo ljubljanskega škofa dr. Jegliča posvetovanje o osnovanju Katoliške akcije — Na posvetovanju je prišlo do ostrih konfliktov med snovatelji, krščanskimi socijalci in podeželskimi delegati

Ljubljana, 24. maja. Včeraj so pričela na poziv ljubljanskega škofa dr. Jegliča posvetovanja glede ustanovitve katoliške akcije v Sloveniji, o čemur je »Jutro« v zadnji nedeljski številki že obširneje poročalo. Namen katoliške akcije je, združiti pod vodstvom duhovščine vse »katoliške« organizacije, h katerim prištevajo poleg Marijinih družb tudi Orla, Krekovo mladino, Prosvetno zvezo, organizacijo akademikov, tiskarno, rokodelskih društev, Rafaelove družbe, tiskovnih društev, založb itd.

Proti pričakovanju snovateljev pa zborovanje ni poteklo gladko, marveč je prišlo že na včerajšnjem sestanku do ostrega konflikta med skupino, ki zagovarja popolno laizacijo javnega udejstvovanja in med skupino, ki skuša podrediti vse katoliške organizacije konzervativnemu vodstvu politikujoče duhovščine.

Prva se je uprla tej nakani Krekova mladina, kateri so sledile nato tudi vse druge ne izrazito verske organizacije. Zlasti pripadniki tako zvanih krščanskih socijalistov, ki se boje, da bi katoliška akcija pod konzervativnim vodstvom docela zatrla njihovo gibanje, so odločno nastopili proti tej akciji ljubljanskega škofa ter na zborovanju očitali, da so gotovi cerkveni krogi že v bivši SLS hoteli zatreti vsako stremiljenje po socijalni enakopravnosti.

Vršila se je obširna debata o tem, ali je res potrebno, da se vse prosvetno in gospodarsko javno življenje podredi izključno vodstvu duhovščine oziroma cerkve same in tako popolnoma izloči

vpliv laikov na nadaljni razvoj posameznih organizacij.

Kakor se doznavajo, se je pojavil gotov odpor proti centralizmu iz Ljubljane tudi med podeželskimi zastopniki, zlasti med štajerskimi delegati, ki so izjavljali, da so doživeli že doslej mnogo slabih izkušenj z ljubljanskim vodstvom. Očitaj so, da so si osebe, ki so predstavljale v Ljubljani to vodstvo, uzurpirale samovoljno vsjo oblast in so mnogokrat brez vsake potrebe zatrle vsako še tako dobro inicijativo, ki je izšla od zunaj. Pred vsem so poudarjali, da je baš to vodstvo zakrivilo, ako so se poostrihla nasprotstva med interesi posameznih stanovskih skupin, ker so posamezniki v njem v mnogih slučajih gledali le na svoje osebne interese.

Razen tega so nekateri govorniki iz vrst opozicije izražali bojazen, da bi se mogla ustanovitev nove organizacije, čeprav pod katoliškim imenom, upravičeno smatrati kot organizacija s prikrito politično tendenco, kar bi lahko imelo škodljive posledice v sedanjih razmerah za one ustanove, ki bi se ji podredile. Poudarjali so skrb, da bi mogla priti v sedanjih izjemnih razmerah, ako bi vodstvo katoliške akcije ne nastopalo dovolj previdno, celo do razpusta posameznih organizacij, kar bi imelo za stvar samo nedogledne posledice.

Kakor se doznavajo iz krogov udeležnikov samih, je včerajšnje zborovanje glede na navedeno poteklo brez zaželenega rezultata, vsled česar se danes posvetovanja še nadaljujejo.

Graz, 24. maja. Današnja »Tagespost« poroča o snovanju Katoliške akcije v Sloveniji:

Ljubljanski škof dr. Jeglič je sklical ustanovni občni zbor K. A. za Slovenijo. Ta korak se spravlja v zvezi s pripravami katol. duhovščine za borbo proti novemu zakonu o osnovnih in srednjih šolah, ki predvideva izločitev verskega pouka iz učnega načrta. Proti temu se bori katoliška duhovščina z vso odločnostjo in misli se, da je baš to glavni povod za osnovanje K. A. Na drugi strani pa se pripisuje osnovanju K. A. tudi politično ozadje. Iz pravil je razvidno, da bo K. A. obsegala vse one organizacije, ki so tvorile glavno oporo bivše SLS. Zato se misli, da zasleduje K. A. predvsem združitev vseh teh organizacij, da bi v danem trenutku lahko nastopila kot politična stranka. Zategadelj vlada veliko zanimanje, kako stališče bo zavzela do K. A. vlada. Če bo osnovanje K. A. s temi tendencami odobreno, bi bil s tem dan primer, da bi tudi pristaje drugega svetovnega in političnega nazona napotil k obnovi svojih političnih strank in organizacij. Končno pa se smatra osnovanje K. A. za dokaz, da se hoče katoliška duhovščina s škofi na čelu popolnoma polastiti političnega udejstvovanja in preprečiti laizacijo strankarske politike. Znano je namreč, da je v zadnjem času prišlo med enim delom duhovščine in nekaterimi vodilnimi politikmi bivše SLS do ostrih konfliktov, ker je bila postavljena zahteva po izločitvi duhovščine iz strankarske politike.

„Grof Zeppelin“ pristal v Friedrichshafnu

Sinoči ob 20.19 je startal v Cuersu in je po osem in polurnem poletu davi ob 5.10 pristal v Friedrichshafnu — Dr. Eckenerjeva zahvala francoski vladi

Pariz, 24. maja. Sinoči ob 20.19 je zrakoplov »Grof Zeppelin« odplul z letališča v Cuersu. Start se je izvršil v najlepšem redu. Navzoči so bili zastopniki francoskih oblasti ter mnogo občinstva. Celotno oddaljenih kopalšč in letovišč so prihiteli tujci, da si ogledajo zračnega orjaka.

Marseilles, 24. maja. »Grof Zeppelin« je sinoči ob 21.40 letel nad mestom v višini kakih 700 m. Občinstvo je orjaka viharno pozdravljalo in mu dajalo signale s svetilkami.

Friedrichshafen, 24. maja. Davi ob 5.10 je »Grof Zeppelin« v redu pristal na tukajšnjem letališču. V 26 minutah je bil zrakoplov spravljen v lopo. Takoj po pristanku se je dr. Eckener sestal s šefkonstrukterjem in predstavniki družbe, ki je zgradila zrakoplov ter jim pojasnil vzrok ponesrečenega preokooceanskega poleta.

Ko je zrakoplov letel preko francoske meje, je odposlal dr. Eckener francoskemu zrakoplovnemu ministru obširno brzojavko, v kateri se zahvaljuje francoski vladi in francoskemu narodu za gostoljubni sprejem in izkazano podporo.

Amanulah pobegnil v Indijo

Zagoneten korak bivšega afganskega kralja. — Sredi uspešne ofenzive proti svojemu nasprotniku je zapustil svoje čete in pobegnil v Indijo.

London, 24. maja. Po še nepotrjenih vesteh je afganski kralj Amanulah, ki se je vso zimo pripravil na ofenzivo proti samozvanemu afganskemu vladarju in ki je v zadnjih dneh uspešno prodiral proti Kabulu, nenadoma opustil svojo akcijo in pobegnil v Indijo. Kaj je vzrok temu nenadnemu preokretu, še ni znano. Angleške oblasti so Amanulahu dovolile bivanje v Indiji, vendar pa je tako dolgo, dokler se bo vzdrževal vsake akcije. Če pa bi

skušal torišče svojih akcij prenesti v Indijo, bo takoj izgnan.

Pariz, 24. maja. Zagoneten pobeg Amanulaha iz Afganistana je še docela nepojasnen. Zadnje vesti poročajo, da so njegove čete uspešno prodirale proti Kabulu in je imela njegova akcija mnogo izgledov na uspeh, zlasti še, ker so se proti sedanjemu samozvanemu vladarju združila z malimi izjemami vsa plemena in se pridružila Amanulahuovi akciji.

Kratka krila, župnik in karabinjerji

Škandal v italijanski cerkvi zaradi prekratkih kril. — Župniku so morali proti razjarjenim vernikom pomagati karabinjerji.

Benetke, 24. maja. Odredba italijanskih škofov, da dekleta s prekratki krili ne smejo prihajati v cerkve, je imela za posledico velik škandal v Caldognu pri Benetkah. V tamošnji cerkvi je namreč župnik Angemo Frignati zahteval od dveh deklet, naj se odstranita iz cerkve, češ, da imata prekratki krili. Ena izmed deklet se je kmalu vrnila v cerkev s svojim bratom, ki je

prišel glasno protestirati proti nastopu župnika. V cerkvi sta se pri tej priliki ustvarili dve stranki, ena za župnika, druga za dekleta z njenimi prijatelji. Prepričani, da je nastal, je bil tako velik, da je moral župnik prekiniti svoje cerkveno opravilo ter poklicati na pomoč karabinjerje, da so zopet napravili red.

Beograd, 24. maja. Francoska vlada je predložila parlamentu predlog zakona o ratifikaciji trgovinske konvencije, ki je bila podpisana v Parizu od zastopnikov Jugoslavije in Francije 30. januarja 1929. Glede na to objavlja francosko poslaništvo, da je uradno glasilo francoske republike v svoji izdaji od 18. maja objavilo ukaz o začasnem uveljavljanju konzularne konvencije in konvencije o trgovini in plovi, sklenjenih med državo SHS in republiko Francijo, dokler se v francoskem parlamentu ne izvrši ratifikacija konvencij normalnim putem.

Odmev atentata na Voldemarasa

Kovno, 24. maja. Pod sumom soudeležbe na atentatu na predsednika Voldemarasa aretirani dijak Osilius je priznal, da je sodeloval pri sestavi načrta za ta atentat. Izdal je tudi ostale zornike ter izpovedal, da je načrt zasnoval dijak Uselis. Osilius je bil sinoči od vojnega sodišča obsojen na smrt. Obsodba bo izvršena drevi, če ga predsednik ne bo pomilostil. Obsojenčev zagovornik je namreč vložil prošnjo za pomilostenje.

Prepovedan list

Beograd, 24. maja. Notranje ministrstvo je prepovedalo razširjanje albanskega lista »Gazete Korčec« v naši državi, ker piše proti njenim interesom.

Falzifikatorska afera v Nemčiji

Dortmund, 24. maja. Tukajšnja policija je došla na sled ponarejenih potnih listov v velikem obsegu. Aretirala je celo družbo falsifikatorjev, ki ji je načelovala neka ženska. Pri zaslišanju je izpovedala, da je potne liste dobivala večinoma od raznih županov na Turinškem Preiskava je ugotovila, da je njena izpoved resnična in zaradi tega so bili aretirani tudi mnogi župani več manjših krajev, dočim so bili mnogi drugi suspendirani. Večina izmed njih je bilo od falsifikatorske družbe odkupljena.

Zagoneten umor na Slovaškem

Bratislava, 24. maja. Žena poveljnika artiljerijske brigade v Vranovem na vzhodnem Slovaškem Olga Pazlika je bila v odsotnosti svojega soproga, ki se je udeležil nekega oficirskega tečala v Budjevcih, umorjena. Mlado 18-letno ženo so našli v njeni spalnici s prerezanim vratom in več drugimi ranami mrtvo. Umor se je moral zgoditi v zgodnjih jutrajnih urah, ker so jo našli mrtvo v postelji. Mlada žena je večinoma za lepotico. Kolikor je doznala preiskava, ne gre za roparski umor, ker ni izstanovanja nič izginilo. Policija še nima zanesljivih sledi za morilca. Pozornost pa je vzbudilo, da je neki vojak garnizije v Vranovu po imenu Periba, ki je bil svoječasno sluga podpolpovnika Pazlika, izginil brez sledu od dneva zločina. Policija domneva, da je bržkone zločinec pogrešan Periba.

Ministri Male antante v Mosiaru

Beograd, 24. maja. Kakor poročajo iz Sarajeva so danes dopoldne zunanji ministri Male antante in novinarja odptovali iz Sarajeva v Moslar. Določeni program se razvija normalno.

Ratifikacija trgovinske pogodbe s Francijo

Beograd, 24. maja. Francoska vlada je predložila parlamentu predlog zakona o ratifikaciji trgovinske konvencije, ki je bila podpisana v Parizu od zastopnikov Jugoslavije in Francije 30. januarja 1929. Glede na to objavlja francosko poslaništvo, da je uradno glasilo francoske republike v svoji izdaji od 18. maja objavilo ukaz o začasnem uveljavljanju konzularne konvencije in konvencije o trgovini in plovi, sklenjenih med državo SHS in republiko Francijo, dokler se v francoskem parlamentu ne izvrši ratifikacija konvencij normalnim putem.

Posojilo za izpopolnitev pristanišč

Split, 24. maja. Trgovsko obrtna zbornica v Splitu objavlja referat tajnika Boškovića o pomorski politiki naše države. Referat je namenjen kongresu gospodarskih zbornic v Novem Sadu. Tajnik Boškovič je v njem zbral vsa vprašanja, ki se tičejo pomorske uprave, organizacije pomorstva, pomanjkanja pomorskih pravnih, in navaja na koncu zakone in uredbе, ki še manjkajo. Zatem razpravlja o pomanjkanju finančnih sredstev, tehničnega osebja in drugih sred-

stev. Končno opozarja na važnost zasebne inicijative pri grajenju pristanišč in obale ter predlaga, naj bi se najelo večje posojilo za izpopolnitev pristanišč. Posojilo bi se obrestovalo in amortiziralo iz donosa pristaniških taks. L. 1928 so znašale te takse okoli 9 milijonov Din, kar predstavlja kapitaliziran znesek 90 milijonov Din. S posojilom v tej višini bi se lahko izvršila najnujnejša dela, s čimer bi bila povečana uvoz in izvoz in bi narastel tudi donos pristaniških taks.

Povišanje uvozne carine na žito in mlevske izdelke v Italiji

Rim, 24. maja. Ministrski svet je z današnjim dnevom povišal uvozno carino na žito od 11 na 14 zlatih lir. V zvezi s tem je povišana tudi uvozna carina za moško in trestenine. Vlada utemeljuje svoj sklep s padcem cen na svetovnem trgu in pravi, da je bilo povišanje potrebno za zaščito domače produkcije.

Poplave v Iraku

London, 24. maja. Iz Basre poročajo, da povzročila silna poplava, ki je zahtevala več tisoč človeških žrtv, ogromno škodo v Iraku (Mezopotamija). Eviirat in Tigris, ki sta se razlila preko svojih strug, tvorita ogromno morje samih valov, iz katerih se vidi jo samo strehe in džamije posameznih mest. Povodenj je snočje že dospela do Basre. Letala, ki so bila poslana nad poplavljeni ozemlje, poročajo o strašnih prizorih, ki so jih ponekod opazili, ne da bi mogla pomagati ljudem. Minulo bo več tednov, predno bo otekla ogromna množina vode.

Ekspresni vlak skočil s tira

Zeneva, 24. maja. V sredo je pri Colombesu ob Neuchatelškem jezeru skočil s tira ekspresni vlak Zürich-Basel-Zeneva. Vlak sta vlekli dve električni lokomotivi z brzino 70 km. Ena lokomotiva in trije vagoni so se zaleteli v nasip, ostali dolgi in težki vagoni ekspresnega vlaka pa so se zarili drug v drugega. Bila je izredna sreča, da izmed 100 potnikov v vlaku ni bil nihče težko ranjen razen neke gospe, ki ji je izbilno več zob. Povzročena škoda je seveda velika. Promet je bil na progi do večera nemogoč. Edina smrtna žrtev je bil neki gledalec, ki ga je povozil prihiteli rešilni avtomobil. V tednu dni se je pripetilo že tretjič, da je v Švicel skočil vlak s tira.

Svetovni kongres skavtov

London, 24. maja. Dne 1. avgusta bo odprt svetovni kongres skavtov v Jamboreju v Arrowe Parku v Birkenheadu. Udeležilo se ga bo okoli 50.000 skavtov. Kongres bo otvoril vojvoda Connaughtski, predsednik skavtske organizacije. Razen njega bosta prisostvovala sestanku skavtov tudi princ Jurij in princ Waleški. Iz inozemstva bo došlo v Jamborejo okoli 15.000 skavtov.

Heimwehr pripravlja puč v Avstriji?

Senzacionalne informacije dunajskega lista o jesenskih manevrih Heimwehra na Tirolskem

Dunaj, 24. maja. »Der Abend« objavlja zaupne informacije o puču, ki ga za letošnjo jesen pripravlja avstrijski »Heimwehr«. Jeseni imajo namreč vsi velike vojaške vaje Heimwehra v Innsbrucku, katerih se bodo udeležili vsi njegovi člani. Nadalje poroča »Der Abend«, da so bile te dni med člane Heimwehra razdeljene lopate, bodala in zaklopnjače od pušk, dočim so bile puške pridržane še v skladiščih. Razen tega se obveščajo člani Heimwehra, da bodo imeli v času vojaških vaj pri Innsbrucku dvojno plačo in sicer 10 šilingov, razentega pa tudi brezplačno hrano.

Ureditve obmejnega prometa ob Reki

Sušak, 24. maja. Delo italijansko-jugoslovenske komisije v Opatiji za določitev obmejnega pasu se približuje zaključku. V glavnem je že dosežen sporazum, ki se bo prihodnje dni fiksiral tudi na papirju. Člani komisije ne izdajajo nobenih objav, doznavajo pa se, da obmejni pas na našem ozemlju ne bo zmanjšal, kakor je želela italijanska delegacija. V obmejni pas na naši strani so vštete občine Sušak, Bakar, Krasica, Čavle, Grobnik, Jelenje in Dretnova, dočim bo na italijanski strani obmejni pas, ki se je nehal pri Matulju, odslej razširjen do Veprinca in Rukavca. Urejeno je tudi vprašanje prehodov preko meje, od katerih bo vsakdo širok po 500 metrov.

Spremembe pri beograjski policiji

Beograd, 24. maja. V beograjski policiji so izvršene važne izpremembe. Dosedanji šef policije Rada Popović je odšel na daljši dopust, na njegovo mesto pa je prišel za šefa Dragotin Jović, član vrtaarskega kvarta. Za pomočnika splošne policije je imenovan Dragomir Ignjatović, dosedaj šef centralnega prijavnega oddelka.

Irske volitve

Belfast, 24. maja. Pri včerajšnjih volitvah v severnoirski parlament so dobili unionisti 34, nacionalisti 11, neodvisni unionisti 2, in liberalci 1 mandat. Na Kings-univerzi se bodo vršile volitve šele jutri. Doselej je bil sestavljen severno irski parlament takole: unionisti 33, nacionalisti 10, delavska stranka 3, neodvisni unionisti 3, republikanci 2 mandata.

LJUBLJANSKA BORZA. Ljubljanska borza danes ni poslovala. INOZEMSKE BORZE. Curih: Beograd 912.8, Dunaj 7294, Budimpešta 90.55, Berlin 123.70, London, 25.1950, Newyork 519.3875, Pariz 20.2975, Milan 27.18, Praga 15.39.

August Blanche:

Na valovih strasti

Roman

Beli Medved je umolknil in se obrnil v drugo stran. Zelo močni ljudje so navadno zelo plahi in ne pokažejo drugim svoje ginjenosti. Sramujejo se te lastnosti, dasi jim dela čast.

— To me zelo veseli in tudi moj oče bo vesel, da se čutite zdaj srečnejšega. — je dejal Cambon.

— Ah, za petnašt tisoč se bo pa že dobilo kaj poštenega, nagrobni spomenik bo lepši od mnogih drugih... da, celo lepši od marsikaterega aristokratskega.

— Tristo vragov, Armandek! — je vzkljknil Simon in stisnil Armandu obe roki. — Imel bom tudi venca za nov spomenik revolucije... Toda kam se ti tako mudi?

— Pozno je že in mnogo opravkov me še čaka.

— No, pa zbogom, dečko... Toda čuj, Armandek!

— No, kaj bi še radi? — je vprašal Armand in se ustavil.

— Tole pisemce.

— No, kaj je z njim?

— Ali ga potrebuješ?

— Kaj bi ga radi vi?

— Nekaj mi je prišlo na misel.

— Kaj pa?

— Rad bi ga spravil v srebrno škaflico in položil v temelj pod Madelonin nagrobni spomenik.

— To je imenitna ideja, očka Simon. S tem hočete očividno označiti, da je spomenik zrasel iz plemenitega srca.

— Da, nekaj podobnega. — je odgovoril Beli Medved in zadovoljno pomelžniknil.

— No torej, evo ga. — je dejal Armand in mu izročil pismo.

— Kdaj se zopet vidiva?

— Popoldne pojdem v Bicêtre.

— Tudi jaz pojdem tja.

— Dobro! Torej se dobiva tam.

— Kdaj?

— Ob šestih, ko bodo moji današnji opravki končani.

— Tudi moje delo bo končano. Torej ob šestih pri tvojem očetu. On mi bo svetoval, kateremu umetniku bi kazalo poveriti osnutek spomenika. Želel bi, da bi ne bil tak, kakor drugi.

— Že vem, koga vam izbere moj oče.

— Koga?

— Kaj bi dejali, očka Simon, če bi jaz imel osnutek v glavi?

— Ti? To ni mogoče, Armandek. — Zakaj bi ne bilo mogoče? Saj vendar veste, da znam risati in da sem napravil že več osnutkov za zlatarske izdelke.

— Za zlatnino? To je nekaj drugega. Ne, dragi moji, obrniti se moramo na večjega umetnika.

— Kaj? Obrnili bi se na umetnika, ki dela osnutke za aristokracijo?

— Kaj za to? Kaj ima umetnost opraviti z aristokracijo?

— To je res. Toda osnutki slavnih umetnikov so dragi, dočim bi ga jaz napravil kot vaš dober prijatelj.

— Saj ne smemo skopariti z ljudori, kadar gre za Madelonin nagrobni spomenik. — je menil Beli Medved, ki je zavoljo nje pozabil, da sovraži aristokracijo.

Simon je bil res na tem, da postane pravi aristokrat. Kakor po vsem svetu, tako se je tudi v Franciji nečimernost bridko maščevala demokraciji.

— Nu, torej se o tem še pomeniva, — je dejal Cambon. — Glavno je, da dobi Madelona v kratkem nagrobni spomenik.

Armand je odšel in Beli Medved je ostal zopet sam.

Stal je naslonjen na sod in se oziral po drugih sodih. Njegov pogled se nikoli ni počival na njih s toliko ljubeznijo.

Drugi delavci niso mogli razumeti, kaj se godi z Belim Medvedom, ki je stal nepremično pri sodu in zrl pred se. Vedeli so pa, da jim ne preostaja drugega, nego odvaliti čim več sodov, če drži tovariš, kakršen je bil Beli Medved, roke križem.

Zato so se od vseh strani približali tovarišu, zatopljenemu v misli o Madeloninem nagrobnem spomeniku. Najprej so ga vjudno vprašali, kako je mogoče, da se tak orjak tako hitro utruji. In ko niso dobili odgovora, so začeli drezati vanj. Ker pa valiči sodov ne drezajo posebno nežno, se je Beli Medved zdramil iz zamišljenosti. Ozrl se je okrog sebe in debelo gledal svoje tovariše, ne da bi se ganil.

Ker se le ni hotel lotiti dela, so ga začeli tovariši ščipati v roke in noge, da bi ga razgibali, kajti nihče ni znal valiti sodov tako, kakor on.

— Parbleu! — je zarobantil končno Beli Medved in se vzravnal.

— Stojte tu kakor prikovani, monsieur Simon! — je dejal eden njegovih tovarišev.

— No, no, — je odgovoril Beli Medved, — glavno je, da dobi Madelona nagrobni spomenik.

— To da je glavno! — so vzkljknili delavci presenceno.

Mesto čudes, superlativov in protislovij

Pogled na Newyork, sedež ameriških finančnih magnatov, največjih nebotičnikov in drugih čudes moderne tehnike

Newyork je mesto čudes, superlativov in protislovij. Tu so največji hoteli, najvišji nebotičniki in najdaljši predori pod reko. Tu so palače milijardierjev in klubi pravljicnega luksusa, obenem pa umazani nočni lokali in beznice, v katerih se zbirajo ljubitelji opija in ljubavnih naslad. Newyork je največje ameriško mesto, ki je pa ameriškega srca najbolj tuje. Pravijo, da bi moral biti v Newyorku ameriški konzul. Newyork je kozmopolitično mesto, toda brez kozmopolitov. Vsako uro beleži newyorška kronika umor ali drzen vplom. Mesto, ki šteje 9 milijonov prebivalcev, ne pozna sentimentalnosti. Ljudje žive v znamenju hrepenenja po bogastvu. In vendar, kdor je enkrat videl Newyork, ga nikoli več ne pozabi.

Diven je pogled z največjega nebotičnika Woolwortha, katerega najvišja nadstropja se neprestano rahlo tresejo. Pol milijona streh se leskeče v soncu. Iz morja streh mole beli stolpi nebotičnikov nalik velikim lilijam. Nepopisna je simfonija drvečih avtomobilov, ki jih je v mestu do 300.000. Rdeče luči regulirajo avtomobilski promet, da more pasirati križišča 5 milijonov pešcev, ki se jim neprestano nekam mudi. Siroke ulice so prepletene z nadzemno železnico, povsod, kamor se človek ozre, vidi železo, beton in množice ljudi, ki hite na vse strani. Življenje ogromnega mesta se je izpremenilo v zlo eksistenco. Vse se neprestano izpreminja in raste v neskončnost. 30letni film razvoja Newyorka se razvija pred človekom kakor pravljica moderne civilizacije.

Pred 50 leti: mesto novopečenih milijonarjev. Walt Withman je večerjal z Vanderbildtom, ustanoviteljem ameriške aristokracije. Še 30 let nazaj: ladje, čolni in jadrnice so stale v pristaniščih. Po obali se je izprehaj med trgovci in mornarji Fenimore Cooper. Še pol stoletja nazaj: Little Old Newyork s 30.000 prebivalci. Ulice so vodile po starih stezah ob skromnih hišah, zgrajenih brez vsakega sistema. V Oregonu je prvi član rodbine Astor ustanovljal svoje stanice za zbiranje kož. Komaj nekaj stoletij je tega, ko so viadali v Battery Parku rdeči sukničji in bele lasulje angleških kolonistov, ko so bili na polotoku Mannahatta gospodarji še Indijanci.

Sredi mesta se vije ulica Broadway,

ki pomeni začetek njegove slave. To je bila stezica prvih naseljencev, ki se je končala na najzapadnejšem kraju newyorške civilizacije Albany. Tu je zbrano zdaj ogromno bogastvo, in ta ulica je postala simbol Newyorka.

Na koncu polotoka, na kraju, kjer je stala nekoč holandska trdnjava Amsterdam, se razprostira zdaj Park Battery, kamor romajo ob nedeljah cele procesije Newyorčanov. Na Aldrich Court je napis, ki kaže, kje je stala prva hišica bivših kolonistov. Tu je tudi gotška cerkev Sv. Trojice, najbogatejša cerkev sveta. Zgrajila jo je rodbina Astor. Samo zemljišč ima ta cerkev za 10 milijonov dolarjev. Nasproti cerkvi je znameniti Wall Street, kjer je sedež ameriškega poslovnega sveta. Včasih izpremeni ulica za hip svoje običajno lice, pojavijo se oklopni avtomobili, strojnice in policisti na motociklih. Iz nebotičnika prinese težak zaboj. Preden se človek zave, so že prepeljali zopet nekaj milijonov dolarjev v drugo banko.

Na vsakem koraku naleti človek na novo zanimivost. Po ozki, temni ulici pridemo do Washingtonovega spomenika, kjer je prvi prezident polagal 30. aprila 1789 ustavno prisego. V bližini je borza, katere članstvo se plača s stotisoči dolarjev. Nehote se človek spomni milijonarja, ki je pred leti nekega dne odšel na borzo in se vrnil kot sofer avtotaksija. Izgubljen je s špekulacijami vse svoje premoženje.

Znameniti nebotičnik Woolworth je že moral odstopiti svojo slavo monumentalnemu delu moderne ameriške arhitekture, ogromnu poslopju Bell Telephone. Ogromen je tudi newyorški magistrat, obstoječ iz 15 poslopij. Tu so se vršle že od nekdaj vse pomembnejše svečanosti, od Perryjeve zmage na Eriškem jezeru l. 1812 do triumfalnega sprejema letalca Lindbergha.

Ulica hotelov 42 nd Street, hotel Pennsylvanija ima 2200 sob s kopalnicami insemi pritlikalnimi, kar jih rabijo gostje. Nasproti je kolodvor pennsylvanske železnice, ki tvori cel okraj mesta in je spojen z dvema predoroma z New Jerseyem. Stroški za ta kolodvor so znašali 100 milijonov dolarjev. Ljudska knjižnica ima 2 milijona knjig. Kolombov spomenik stoji na trgu, kamor vodi V. avenue, kjer je sedež ame-

riške aristokracije. Znamenita je tudi Bela cesta, ki tone zvečer v morju lučic. Tu je sedež gledališč, kinematografov in svetlobne reklame. Kako diven bi bil večer v tej ulici, je vzkljknil nekoč Chesterton, če bi ne znali brati in če bi ne vedeli, da pomeni žareča reklama novo zobno pasto ali novo diplo.

OTROŠKE NOGAVICE z črno KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Anglijo zalije morje?

Francoski, angleški in nemški listi se pečajo z nekim Josefom Weissenbergerjem, ki je začel izdajati v Berlinu svoj list, v katerem bo baje razpravljalo o verskih, zdravstvenih in socialnih problemih. Toda že uvodnik pravi, da je list namenjen spiritizmu in vedeževanju. Baje je diktiral uvodnik duh železnega kancelarja Bismarcka. Weissenberger ne pove, je-li govoril Bismarckov duh z njim neposredno. Angliji, Franciji, Belgiji in Ameriki napoveduje Bismarckov duh strahovite poplave.

25. t. m. izgine baje vsa Anglija pod morjem. Nastane strahovit potres in Anglija se pogrezne v morje. Istočasno zadenejo katastrofalne poplave Irsko, Francijo, Belgijo in Ameriko. Tudi Nemčiji se obetajo slabi časi. V enem večjih nemških mest bo razsajala v juniju strahovita kuga, ki bo zahtevala samo v dotičnem mestu 17.000 človeških žrtev. Na drugi strani se pa Nemci lahko tolažijo, kajti Nemčija bo baje kmalu nehala plačevati reparacije. 25. avgusta krene baje poljska vojska s Francozi proti nemški meji. Do prve bitke pride 22. septembra in Nemci bodo zmagali.

Kaj je slabo?

— Mamica, kam gredo živali po smrti?

— Dobro v nebesa, hudobne pa v muzej.

JAZ ANA ČILAG

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi lasmi, sem te dobila z uporabo pomade, ki sem jo sama iznašla. Ona je priznava kot edino sredstvo proti izpadanju, v pomoč razvitka gostih las in za okrepitev las.

Pomore gospod, gospodom in deci za rast gostih in jakih las in daje že po kratki uporabi priroden sijaj in obnavlja prerane osivelosti do visoke starosti. ČILAG POMADA odpravi prhljaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranilnih snovi za lasne kot ČILAG POMADA, ki je po vsej pravici dobila svetovni sloves, ker dosežajo gospodje in gospe že po uporabi prve steklenice najboljši uspeh, ker prestane izpadanje las docela že po par dneh, ter se pokazuje nov porast. Ta uspeh prikazuje moj 50letni jubilej in milijoni zahvalnih pisem, ki sem jih prejela iz vseh delov sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade 60 Din, a dvojnatemu 90 Din. K vsakemu lončku je potrebno: 1 steklenica Special-Shampoo (za 20 pranj glave), 25 Din, poština posebej. — Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu iz tvornice za SHS. Naslovite svoje naročilo točno na

„AURORA“, Sekt 42, Novi Sad Željeznička 38.

Prodajalce in zastopnike sprejemamo za vsa mesta.

KDOR OGI AŠUJE, TA NAPREDUJE!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas 5 —

Vajenca
za pilarsko obrt iščem. Ivan Figar, pilarski mojster, Ljubljana, Vošnjakova ul. 6. 1098

Ženitna ponudba
Sem 36 let star, gostilničar na Češkoslovaškem, vdovec brez otrok, doma iz Primorskega, imam nekaj premoženja, pa bi se rad vrnil v Jugoslavijo ter se oženil z vdovo ali pa starejšo gospodnjo, ki ima svojo gostilnico. Ponudbe s sliko, katero vračam ali pa zamenjam takoj, na naslov, ki ga pove uprava »Slov. Narod«. 1093

Razprodaja pod roko
raznega pohištva, slik in okvirjev, kuh. kredence in razne kuh. posode, salonska starinska ura, zlata moška ura z zlato verižico, se vrši v ponedeljek, 27. maja ob treh popoldne v Ljubljani, Streliška ulica št. 8. 1100

Čevljar, pomočnika
sprejem takoj za finejša dela, tudi za šivano delo, stalno mesto, hrana in stanovanje v hiši. Travnik Franc. Trebnje. 1109

Objava.
Obdolžitve, izrečene v izjavi in objavljene v »Slov. Narod« z dne 4. 5. t. l., sta podpisana dogmala, da so neosnovane, torej plod zlobnih ljudi. Za naju je ta zadeva končana. Pač pa bova vsakokogar, ki bi še nadalje trošil take neosnovane govornice, brez pardona tirala na odgovor pred sodišče. — Ljubljana, dne 24. 5. 1929. — Ivan Schwarz, železnikar, Ivanka Peterlin, Orlova ul. 11. 1105

Razpis.
Sloško poslopje pri Sv. Petru (na ljublj. polju) se bo zunaj prenovilo ter okna, vrata in str. stol prepleškala. Reflektanti naj si na lice mesta ogledajo. Pojasnila daje uprav. šole. Ponudbe do 2. junija na kraj. šolski odbor pri Sv. Petru, p. Moste. 1102

Priporočamo Vem

PUCH KOLESA

ki so vedno najboljša!

Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke le pri tvrdki

IGN. VOK

LJUBLJANA - NOVO MESTO

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 21. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 20.000 št. 108.275

Din 2000.— je zadela št. 96.844.

Din 500.— št. 7571, 7574, 7596, 7617, 7655, 7656, 8155, 8177, 8179, 10.843, 10.907, 10.957, 10.974, 14.126, 17.920, 17.930, 20.005, 20.043, 20.080, 20.113, 20.150, 20.192, 22.007, 30.920, 30.924, 34.604, 34.634, 34.650, 34.659, 34.670, 40.535, 40.536, 40.575, 46.042, 46.051, 46.144, 53.493, 58.347, 70.285, 70.303, 70.328, 70.345, 70.380, 74.684, 84.510, 84.629, 84.655, 84.659, 84.678, 84.681, 84.690, 84.695, 91.702, 91.759, 91.779, 91.786, 96.831, 96.851, 96.858, 96.868, 97.370, 97.392, 97.418, 97.425, 99.711, 99.743, 99.780, 99.801, 99.831, 99.882, 107.931, 107.934, 107.975, 107.992, 108.110, 108.195, 109.711, 109.721, 109.729, 109.785, 109.884, 109.897, 115.608, 115.643, 115.666, 120.155, 120.210, 120.217, 120.238, 123.569, 123.572, 123.584, 123.588, 123.600, 123.833, 123.884, 123.910, 123.966, 123.967.

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bodo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavali bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Ulica posebnega naznanila.

Učnica Ljubljana
Mestni pogrebni sad

+

RODBINA DRAGOTIN in EVGENIJA HRIBAR
sporoča, da je gospa

VERA POZZETTO roj. HRIBAR

dne 22. maja 1929 nenadoma preminula.

Pogreb se vrši v petek, dne 24. maja 1929 ob 11. uri izpred Stare poti št. 2 v družinsko grobnico pri Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 23. maja 1929

1104